

NARAVOSLOVJE

1. ŽIVO NARAVO DELIMO NA :

- fizikalne lastnosti snovi
- kemijske lastnosti snovi

2. NAŠTEJ NEKAJ ZNAČILNOSTI FIZIKALNE IN KEMIJSKE LATSNOSTI SNOVI:

FIZIKALNE:

- sprememba agregatnega stanja (tekočina, trdna snov, plin)
- sprememba barve, vonja, oblike, SNOV SE NE SPREMENI! (trganje papirja, taljenje ledu, razbito steklo)

KEMIJSKE:

- SNOV SE SPREMENI !(kompost, alkoholno vrenje, pečenje)

3. SNOVI DELIMO NA:

- umetne
- naravne

4. KAJ SO ZNAČILNOSTI ZA UMETNE IN NARAVNE SNOVI IN NAŠTEJ NEKAJ PRIMEROV, KAJ IZ NJIH PRIDOBIMO.

UMETNE :

- pridobljene iz naravnih
- steklo
- stiropor
- poliester
- umetna gnojila
- PVC (plastika)
- zdravila

NARAVNE :

- najdemo jih v naravi
- les
- kamen (pesek)
- bombaž, lan
- nafta
- vode
- rude

5. SNOVI DELIMO NA:

- ČISTE ZMESI
- ZMESI

6. NAŠTEJ NEKAJ ZNAČILNOSTI ZA ČISTE SNOVI IN ZMESI !

ČISTE SNOVI :

- vsi delci enaki
- elementi (kisik,baker,železo,žveplo)

ZMESI:

- iz večih čistih snovi
- delci različni
- zrak (78 % dušik, 21 % kisik, 1 % ogljikov dioksid in vodna para in argon)
- mineralna voda (voda,minerali(kalcij,kalij,magnezij) ogljikov dioksid)
- zemlja (prst, zrak, živalski iztrebki...)

7. NAPIŠI NEKAJ ZNAČILNOSTI KEMIJSKIH SPREMENB:

- snov se SPREMENI !
- nastanek NOVE SNOVI !
- kemijsko reakcijo ne moremo obrniti (ne dobimo začetnih snovi)

8. KAJ JE EKOSISTEM :

EKOSISTEM = BIOCENOZA + BIOTOP

gozd	- življenska združba	-okolje
	- vsa živa bitja	- neživi dejavniki okolja
(živali,rastline,gobe)		- (drevesa, svež zrak,bivališča živali,narava)

9 . KAKO DELIMO GOZDOVE ?

- glede na poseganje človeka v gozd
 - antropogeni gozd – umetni (oblikuje,spreminja človek)
 - naravni gozd (človek ne posega vanj)
- glede na drevesa
 - listnati (hrast, bukev, lipa, javor)
 - iglasti (smreka, macesen, jelka, bor)
 - mešani (črna jelša, lipa, bor, jelka)

10. NAŠTEJ GOZDNE SLOJE !

- SLOJ TAL
- ZELIŠČNI SLOJ
- SLOJ PODRASTI
- SLOJ DEBEL
- SLOJ KROŠENJ

11. OPIŠI ZGRADBO TAL

OPAD (odmrle živali in rastline, plodovi, razkrojevalci)

HUMUS (zelo rodovitna prst – preparevanje opada)

RODOVITNA PRST + KAMENINE

MATIČNE KAMENINE

11. NAŠTEJ 5 ŽIVALI V TLEH :

- deževnik	- suha južina
- ploska kačica	- hrošč krešič
- železna kačica	- mokrica
- ličinka hrošča – ogre	- paščipalec

12. OPIŠI OBA NAČINA NASTAJANJA ZEMLJE :

- preparevanje (razparevanje) opada
- razkroj matične kamenine

13. NAŠTEJ NEKAJ ŽIVALI ZELIŠČNEGA SLOJA :

- mravlje	- gož
- gozdna rovka	- striga
- rumenogrla miš	- močerad
- gozdna voluharica	

14. RASTLINE ZELIŠČNEGA SLOJA SO :

- mahovi
- praprotnice
- cvetnice

15. KAKO DELIMO GOBE ?

- užitne
- zajedalske
- strupene

16. NAŠTEJ SESTAVNE DELE GOB:

- bet
- klobuk
- trosovnik
- podgobje – hipe

17. ZNAČILNOSTI GOB SO, DA

- niso rastilne (ni klorofila, listov, cvetov ...)
- prehranjevanje :
 - kot gniloživke (odmrli organizmi)
 - kot zajedalke (hrana iz živih organizmov)
- razmnožujejo se s trosi - trosovnik

18. KAJ ZA RAZVOJ POTREBUJEJO PLESNIVKE ?

Za razvoj potrebujemo vlogo. Naselijo se tam, kjer je sladkor.

19. KJE NAJDEMO MAHOVE ?

- v gozdu : - na tleh
 - na kamnih
 - drevju

- na travniku – Severna stran

20. ZGRADBA MAHOV :

- moški
- listi + steblo + pritrjevalna blazinica

- ženski
- puščica (trosi) - nimajo korenin in cvetov

21. NAŠTEJ VSE VRSTE MAHOV :

- lisnati mahovi - srebrni mah
- jetrnjekи
- šopni mahovi (šota – ljubljansko barje)

22. KAKŠEN POMEN IMA MAH ?

- zadržuje vlagu
- domovanje drobnih živalic (mokrice, kačice...)

23. KJE NAJDEMO PRAPROTNIČE ?

- gozd in ob gozdu (kjer je veliko vlage)

24. KAKŠNA JE ZGRADBA PRAPROTNIC :

- trosi + listi + listni pecelj + podzemno steblo – korenina + korenine
- nima cvetov

25. VRSTE PRAPROTNIC SO:

*** PRAPROTI**

- navadna dlistovka (cvetličarstvo)
- jelenov jezik
- rjavi sršaj skalnasti predeli
- navadna sladka korenica (sladka korenika)
- rebrenjača (list podoben rebrom)
- orlova praprot-stelja (prerez spominja na orlova krila, za nastil živali)

*** PRESLICE**

- vlažna tla (močvirška in njivska tla)

*** LISIČJAKI**

- lisičji rep (plazeče steblo)

26. ZGRADBA CVETNIC:

- imajo vse rastlinske organe (cvet, steblo, listi)

27. RASTLINE CVETLIC :

- podlesna vetrnica
- pljučnik
- bukev
- ciklama

28. NAŠTEJ RASTLINE SLOJA PODRASI :

- mlada drevesa
- grmi
- vspenjavke - bršljan, srobot

29. ŽIVALI SLOJA PODRASI SO :

- žuželke (ose, stenica, metulj)
- ptice (taščica, pajkovci, klop)
- srnjad (srnjak in srna, jelen in košuta)
- zveri (medved, volk, lisica, ris)
- podlesek – glodalci

30. POMEN SLOJA DEBEL :

- življenski prostor (zalubci)
- zavetje (duplo)

31. NAŠTEJ ŽIVA BITJA :

- lišaji (biopokazatorji – čisti zrak, pokazateji čistega zraka)
- mahovi

32. ZGRADBA LIŠAJEV :

- steljka (nima pravih rastlinskih organov)

33. LIŠAJE DELIMO NA 3 VRSTE !

- skorjasti (najmanj občutljivi na onesnažen zrak)
- lisasti (manj občutljivi na onesnažen zrak)
- grmičasti (najbolj občutljivi na onesnažen zrak)

34. ŽIVALI SLOJA DEBEL SO :

- kuna (zveri)
- veverica (glodalci)
- osa nejazdnica (žuželke)
- ptice duplarice (žolna, detelj, brglez)

35. POMEN SLOJA DREVESNIH KROŠENJ:

- zavetje živalim
- vir hrane (listi – gosenice, listne uši)

36. ŽIVALI SLOJA DREVESNIH KROŠENJ :

- metulj (gojenice)
- ose, divje čebele
- lisnate uši – žuželke

- semenojede ptice (krivokljun, ščinkovec, drevesna cipa)
- mesojede ptice (vrblja)
- ptice ujede (skobec)
- sove (mala uharica)

37. KAJ JE PREHRANJEVALNA VERIGA ?

Prehranjevalna veriga nam pove, kako se živali prehranjujejo.

38. KAJ JE PREHRANJEVAKNA SPLET ?

Prehranjevalna splet je povezana z večih prehranjevalnih verig, to pomeni, da določena žival posega v različne prehranjevalne verige.